

ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Кафедра Агронії та лісового господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

Костянтин БОРАК

«   » _____ 20   р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА»

Галузь знань – **20 «Аграрні науки і продовольство»**

Освітньо-професійна програма зі спеціальності – **205 «Лісове господарство»**

Освітній ступінь – **бакалавр**

Відділення – **«Агронія»**

Мова навчання: **Українська**

2024

Робоча програма з навчальної дисципліни «Економіка лісового господарства» для студентів

галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство»

спеціальність – 205 «Лісове господарство»

Розробник: Микола ТИМОШЕНКО, доктор економічних наук, доцент, викладачка кафедри Агронормії та лісового господарства

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри «Агронормія та лісове господарство»

Протокол від «26» 09 2024 року № 1

Завідувачка кафедри НАТАЛІЯ Цуман
(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри

Протокол від «27» 09 2024 року № 1

Завідувач(ка) кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри

Протокол від «   » _____ 20   року №

Завідувач(ка) кафедри _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри

Протокол від «   » _____ 20   року №

Завідувач(ка) кафедри _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри

Протокол від «   » _____ 20   року №

Завідувач(ка) кафедри _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Тимошенко М.М., 2024 рік
ЖАТФК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство»	Обов'язкова
Модулів – 3		Рік підготовки: III-й
Тем – 15	Спеціальність: 205 «Лісове господарство»	Семестр V-й
Загальна кількість годин –90		Лекції 20 год.
Тижневих годин аудиторних занять для денної форми навчання – 4 год. Самостійна робота студента – 8 год.	Освітній ступінь: «бакалавр»	Практичні роботи 10 год.
		Самостійна робота 60 год.
		Вид контролю: <u>Поточний – індивідуальне і групове опитування, тести;</u> <u>Підсумковий – залік.</u>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить 1:2

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. З переходом економіки України до ринку зростають вимоги до економічної підготовки спеціалістів. Вивчення дисципліни «Економіка лісового і садово-паркового господарства» має за мету надати студентам знання, уміння та навички, необхідні для професійної діяльності в лісовому і садово-парковому господарстві. «Економіка лісового і садово-паркового господарства» –прикладна економічна дисципліна, яка вивчає форми прояву економічних законів у лісовому і садово-парковому господарстві, базується на загальноекономічних та технологічних дисциплінах і, водночас, є базовою при вивченні інших прикладних економічних дисциплін.

Завдання – допомогти студентам вивчити конкретні форми прояву у лісовому господарстві економічних законів та категорій і на цій основі прищепити їм навички самостійного економічного аналізу для прийняття ефективних управлінських рішень.

В результаті вивчення економіки лісового і садово-паркового господарства студенти повинні володіти сучасними досягненнями вітчизняної та зарубіжної економічної науки.

Вони повинні знати:

- Економічні основи виробництва в лісовому і садово-парковому господарстві;
- сутність та зміст основних економічних категорій: продуктивність праці, собівартість продукції, ціна, прибуток, рентабельність;
- шляхи підвищення ефективності лісогосподарського виробництва;
- наукові основи багатоцільового використання лісових ресурсів та шляхи підвищення ефективності виробництва;
- методи економічного обґрунтування господарських заходів для прийняття управлінських рішень.

Студенти повинні вміти виконувати техніко-економічні розрахунки і на їх основі здійснювати аналіз альтернативних варіантів для вибору оптимальних рішень.

Вивченню економіки лісового і садово-паркового господарства повинно передувати засвоєння студентами таких дисциплін як вища математика, інформатика, основи економічної теорії.

Економіка лісового і садово-паркового господарства є фундаментом для вивчення таких дисциплін як організація лісогосподарського виробництва, планування лісогосподарського виробництва, планування зеленого господарства, менеджмент лісових ресурсів, бухгалтерський облік і аудит, управління лісогосподарським виробництвом.

Реалізація даної типової програми здійснюється шляхом розробки робочої програми на підставі відповідних інструктивних документів. Робоча програма включає послідовність вивчення тем, розподіл навчального часу за видами занять і темами з урахуванням навчального плану зі спеціальності, вимог суміжних та спеціальних кафедр.

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

ФК3. Здатність використовувати знання й практичні для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

ФК6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.

ФК7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.

ФК11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

Програмні результати навчання:

РН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

РН3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.

РН8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.

РН9. Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.

**2. Структура навчальної дисципліни
3 курс**

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	лаб/ пр	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовний модуль 1. Лісові ресурси та матеріальні активи								
Тема 1. Предмет, метод та завдання вивчення дисципліни	7	2	-	5	5	-	-	5
Тема 2. Місце лісового і садово-паркового господарства в національній економіці	7	2	-	5	11	1		6
Тема 3. Лісовий фонд, лісові ресурси. Використання лісосировинної бази	7	2	-	5	10	-	-	6
Тема 4. Основні засоби	9	2	2	5	13	1	2	8
Разом за змістовним модулем 1	30	8	2	20	29	2	2	25
Змістовний модуль 2. Продуктивність праці, витрати і ціноутворення і лісовому і садово-парковому господарстві								
Тема 5. Оборотні засоби і обігові кошти	9	2	2	5	9	1		8
Тема 6. Кадри, продуктивність праці в лісовому господарстві	7	2	-	5	8			8
Тема 7. Заробітна плата в лісовому господарстві	5	-	-	5	11	1		5
Тема 8. Собівартість, рентабельність, ціноутворення в лісовому господарстві	9	2	2	5	13	1	2	5
Разом за змістовним модулем 2	30	6	4	20	31	3	2	26
Змістовний модуль 3. Економічна ефективність лісового і садово-паркового господарства								
Тема 9. Фінансування та оподаткування в лісовому господарстві	7	2	-	5	5			5
Тема 10. Врахування фактору часу в лісовому і садово-парковому господарстві	9	2	2	5	14	2	2	5
Тема 11. Економічна ефективність лісгосподарського і садово-паркового виробництва	9	2	2	5	11	1		7
Тема 12. Планування і прогнозування розвитку лісового і садово-паркового господарства	5		-	5	10			8
Разом за змістовним модулем 3	30	6	4	20	30	3	2	25
Усього годин	90	20	10	60	90	8	6	76

3. Теми практичних занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правові та еколого-економічні засади ведення лісового господарства на основі вивчення законодавства України	2
2	Лісовий фонд і оцінка стану та використання лісосировинних ресурсів	2
3	Розрахунок ефективності використання основних засобів підприємства	2
4	Оцінка структури оборотних засобів та показників їхнього використання	2
5	Собівартість і ціни на продукцію лісового господарства	2

4. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Поясніть значення терміну «економіка».
2. Назвіть три головні проблеми, які вирішує наука економіка.
3. Що таке економіка лісового і садово-паркового господарства?
4. Який взаємозв'язок існує між економікою лісового і садово-паркового господарства та економічною теорією?
5. Поясніть зв'язки економіки лісового і садово-паркового господарства з іншими суспільними та спеціальними дисциплінами.
6. Наведіть класифікацію економічних ресурсів. Які види економічних результатів кожен з ресурсів продукує та які з них є найважливішими для економіки лісового господарства?
7. Які ресурси лісу вперше стали об'єктом права власності?
8. Назвіть головні чинники, які визначають особливості лісового господарства як галузі.
9. У чому полягає сутність виробництва у лісовому господарстві?
10. У чому полягає сутність виробництва у лісовому господарстві?
11. Охарактеризуйте зв'язок лісового і садово-паркового господарства з іншими галузями народного господарства.
12. Наведіть визначення поняття *лісові ресурси* за Лісовим кодексом.
13. Які ресурси є лісовими ресурсами державного значення?
14. Які існують види спеціального використання лісових ресурсів?
15. Якими показниками характеризується лісовий фонд?
16. Якими економічними показниками характеризується рівень використання лісосировинних ресурсів?
17. Що таке зелені насадження?
18. Що таке засоби виробництва?
19. Які засоби виробництва відносяться до основних фондів?
20. Назвіть особливості основних фондів.
21. Наведіть класифікацію основних фондів.
22. За якими показниками здійснюється облік основних фондів?
23. Що таке виробничі і невиробничі основні фонди?
24. За якими вартостями та з якою метою здійснюється облік основних фондів?
25. За якими ознаками основні фонди поділяються на активні і пасивні?
26. Що таке моральний та фізичний знос?
27. Охарактеризуйте показники забезпечення підприємства основними фондами.
28. Охарактеризуйте показники стану основних фондів підприємства.
29. Охарактеризуйте показники ефективності використання основних фондів підприємства.
30. Що таке амортизація основних фондів?
31. Які методи використовуються для нарахування амортизації основних фондів?
32. Як здійснюється відтворення основних фондів?
33. Які існують джерела відтворення основних фондів.

34. Як здійснюється кругообіг основних фондів.
35. Охарактеризуйте особливості оборотних засобів. Склад оборотних засобів.
36. Що таке оборотні фонди? Склад оборотних фондів.
37. Що таке фонди обігу? Склад фондів обігу.
38. Що таке обігові кошти? Назвіть джерела поповнення обігових коштів.
39. Поясніть цикл кругообігу оборотних засобів. Назвіть показники, які характеризують кругообіг і використання обігових коштів.
40. Охарактеризуйте шляхи поліпшення використання оборотних засобів.
41. Що таке праця і яке її значення в лісовому і садово-парковому господарстві?
42. Що таке продуктивність праці? Якими показниками вона характеризується?
43. Охарактеризуйте методи виміру продуктивності праці.
44. Що таке трудомісткість продукції? Види трудомісткості.
45. Перелічіть шляхи підвищення продуктивності праці.
46. Наведіть класифікацію кадрів за функціями, освітою, кваліфікацією та тривалістю роботи.
47. За якими показниками здійснюється облік кадрів?
48. Які показники характеризують оборот трудових ресурсів?
49. Що таке плинність кадрів? Якими показниками вона характеризується?
50. Що таке заробітна плата? Від яких факторів залежить її величина.
51. Назвіть особливості ринку праці та вартості робочої сили.
52. Наведіть форму мотивуючої оплати праці та поясніть позначення.
53. У чому полягає принцип інформативності при мотивуючій оплаті праці?
54. Які принципи необхідно враховувати при побудові схем оплати праці?
55. З яких елементів складається тарифна система?
56. Які форми оплати праці застосовуються в лісовому і садово-парковому господарстві?
57. Які системи оплати праці існують при відрядній формі?
58. Які системи оплати праці існують при погодинній формі?
59. Як здійснюється оплата праці службовців?
60. Що таке собівартість продукції лісового господарства?
61. Наведіть групування витрат за класифікаційними ознаками.
62. За якими елементами групуються витрати для визначення собівартості?
63. За якими калькуляційними статтями групуються витрати для розрахунку собівартості.
64. Вкажіть шляхи зниження собівартості продукції.
65. Що таке ціна? Перелічіть функції цін.
66. Які ціни за видами франко використовуються в лісовому виробництві? Поясніть значення терміну – “франко”.
67. Перелічіть види цін за рівнями регулювання.
68. Наведіть та поясніть формулу ціни.
69. Охарактеризуйте особливості ціноутворення та стратегію управління цінами на продукцію в лісовому господарстві.
70. Охарактеризуйте особливості фінансування виробництва у лісовому господарстві.
71. Що таке економічна рента?
72. У чому полягає економічна природа попенної плати?
73. Назвіть джерела фінансування лісового виробництва.
74. Поясніть принципи визначення попенної плати в умовах ринкової економіки.
75. Перелічіть складові частини лісового доходу.
76. Охарактеризуйте систему оподаткування лісового господарства, при якій об'єктом оподаткування є земля.
77. Що таке зовнішні ефекти? Наведіть приклади негативних і позитивних зовнішніх ефектів.
78. Якими чинниками визначається більша вартість грошей тепер, ніж у майбутньому?
79. Яка залежність існує між номінальною нормою інтересу, реальною нормою інтересу та інфляцією?
80. Що таке інвестування?

81. Як називається визначення теперішньої вартості майбутніх грошових потоків? Наведіть формулу.
82. Що таке пролонгування? Наведіть формулу.
83. Що таке інвестиційний аналіз?
84. Що таке чиста теперішня вартість? Як вони використовуються для оцінки ефективності інвестицій?
85. Що таке індекс прибутковості? Як він використовується для оцінки ефективності інвестицій?
86. Що таке внутрішня норма віддачі? Як вона використовується для оцінки ефективності інвестицій?
87. Що таке ефект і які бувають види ефектів?
88. Що таке економічний ефект?
89. Назвіть та охарактеризуйте види економічних ефектів.
90. У чому полягає принцип екологічної обачливості в економіці?
91. Чим відрізняються поняття *ефект* і *ефективність*.
92. Охарактеризуйте базові принципи економічної ефективності лісогосподарських проектів.
93. Поясніть зміст принципу економічної ефективності «з» та «без».
94. Охарактеризуйте методику аналізу економічної ефективності на прикладі проекту в лісовому і садово-парковому господарстві.

9. Методичне забезпечення

1. Типова навчальна програма затверджена методичною радою Житомирського агротехнічного фахового коледжу.
2. Робоча навчальна програма.
3. Конспект лекцій.
4. Комплекс методичного забезпечення для самостійної роботи.
5. Комплекс методичного забезпечення для виконання практичних робіт.
6. Таблиці, графіки, фотографії для ілюстрації матеріалу.
7. Тестові завдання.
8. Залікові питання.
9. Каталог ресурсів

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

1. Навчальні посібники.
2. Робочий зошит для практичних робіт.

11. Каталог ресурсів

1. Синякевич І. М. Економіка галузей лісового комплексу: Підручник. – Львів: Світ, 1996. – 184 с.
2. Пітер Пірс Основи економіки лісового господарства. – К.: «ЕКО-інформ», 2006. – 220 с.
3. Синякевич І. М. Економіка лісокористування: Навч. підручник. – Львів: ІЗМН. – 2000. – 402 с.
4. Генсірук С. А., Фурдичко О. І., Бондар В. С. Історія лісівництва в Україні. – Львів: Либідь, 1995. – 424 с.
5. Gregory G. R. Resource Economics for Foresters. – New York: John Wiley & Sons, 1987. – 447 pp.
6. Johansson P.-O., Lutzgren K.-G. The Economics of Forestry and Natural Resources. – Oxford, UK: Basil Blackwell, 1985. – 291 p.